

Dr hab. Tamara Cierpiałowska, prof. ucz.

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

**Recenzja osiągnięć naukowych dr Katarzyny Ity Bieńkowskiej
w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika**

Oceny osiągnięć naukowych dokonuję z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 219 ust. 1 pkt. 1, 2 i 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 724 z późn. zm.).

Warunkiem stawianym Habilitantowi ubiegającemu się o stopień dra habilitowanego jest (1) posiadanie stopnia naukowego doktora (kryterium to jest weryfikowane w ramach oceny formalnej przedkładanej dokumentacji).

W ramach niniejszej recenzji oceniam spełnienie przez Habilitantkę dwóch kolejnych kryteriów, tj. czy:

- (2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczący wkład w rozwój określonej dyscypliny (np. monografia lub cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych);
- (3) wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

Katarzyna Ita Bieńkowska po odbyciu sześciosemestralnych studiów specjalnych w zakresie logopedii realizowanych na Wydziale Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz pięcioletnich studiów magisterskich na kierunku Filologia polska ze specjalnością nauczycielską na Wydziale filologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, ukończyła studia podyplomowe z zakresu surdologopedii na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. W 2007 roku zdobyła stopień doktora nauk medycznych broniąc rozprawę doktorską pt. *Proces rehabilitacji dzieci z wielokanałowym wszczepem implantu ślimakowego*, która została napisana pod kierunkiem Prof. n. med. Kazimierza Niemczyka. A zatem potwierdzam, że kryterium 1. jest spełnione.

Warto przy tym zauważyć, że kolejne stopnie we własnym rozwoju naukowym Habilitantka zdobywała na gruncie różnych dyscyplin naukowych: magisterium w obszarze językoznawstwa, doktorat w naukach medycznych, a obecnie ubiega się o stopień dra

habilitowanego w dyscyplinie pedagogika. Bynajmniej nie jest to zarzut, a wręcz przeciwnie - zwrócenie uwagi na interdyscyplinarny charakter podejmowanej problematyki badawczej i dowód na umiejętność odnalezienia się na gruncie różnych dyscyplin naukowych.

Trzeba przyznać, że Habilitantka jest osobą rozpoznawalną w środowisku, zwłaszcza wśród surdologopedów, surdopedagogów, terapeutów mowy i innych, którym bliskie są zagadnienia wspierania rozwoju mowy u dzieci z uszkodzeniem słuchu.

Ad. kryterium 2. Ocena osiągnięć naukowych stanowiących znaczący wkład w rozwój dyscypliny pedagogika

Jako główne osiągnięcie naukowe Habilitantka wskazuje monografię:

Bieńkowska, K. I. (2022). *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu z mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”*. Warszawa: Wydawnictwo APS. Recenzji wydawniczej monografii dokonały Prof. zw. dr hab. Marzenna Zaorska oraz Dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS.

Już we *Wprowadzeniu* do książki (Bieńkowska, 2022), Autorka potwierdza swoje mocne osadzenie w zagadnieniach praktyki surdologopedycznej/surdopedagogicznej, prezentując ugruntowaną we własnych doświadczeniach zawodowych (tj. wieloletnia praca jako logopeda / surdologopeda w placówkach medycznych, w stowarzyszeniu oraz jako wykładowca dla słuchaczy studiów podyplomowych w licznych instytucjach edukacyjnych czy w końcu jako pracownik etatowy w Akademii Pedagogiki Specjalnej) wiedzę na temat problematyki wczesnej rehabilitacji dziecka z uszkodzeniem słuchu. Wkład Pani Katarzyny Ity Bieńkowskiej w praktykę stymulacji i terapii dzieci z uszkodzonym słuchem nie może być kwestionowany; istotnie – ma znaczący charakter i do praktyki pedagogiki specjalnej wnosi ważny i wartościowy wkład.

Jednak, w kontekście starań o awans naukowy i uzyskanie samodzielności naukowej, zasadnicze znaczenie ma analiza wkładu naukowego. Poniżej postaram się rozważyć tę kwestię.

Część I publikacji (*Dyskurs teoretyczny – perspektywa wielowektorowego wsparcia rozwoju dzieci z uszkodzeniem słuchu*) to, jak czytamy w Autoreferacie (s. 11), „analiza i synteza dotychczasowego stanu wiedzy opisanej w polskiej i zagranicznej literaturze przedmiotu”. Na podstawie kwerendy, Autorka prezentuje dyskurs terminologiczny, przedstawia klasyfikacje osób z uszkodzonym słuchem oraz ujmuje dziecko w perspektywie modelu ICF. Przedstawia także wartościową, chociaż powszechnie i od dawna znaną teorię systemów Uriego Bronfenbrennera. W dalszej kolejności odnosi się do biomedycznych

aspektów uszkodzenia słuchu u dzieci, poruszając zagadnienia epidemiologii, nowoczesnych urządzeń wspomagających słyszenie oraz profilaktyki. Kolejno przedstawia proces nabywania mowy i analizuje czynniki determinujące ten proces u dzieci z uszkodzeniem słuchu. Uwagę poświęca także wybranym metodom rehabilitacji słuchu i mowy oraz wsparciu rodziców dzieci z uszkodzeniem słuchu.

Tego typu analizy teoretyczne, o charakterze bazowej wiedzy, bywają podejmowane w pracach doktorskich, rzadziej habilitacyjnych, jednak – co zaskakujące - tu Autorka traktuje je jako obszar badań własnych. Formułuje nawet dla nich pytanie, które określa mianem badawczego, nadając mu postać: *Jakie można zidentyfikować czynniki determinujące skuteczność postępowania w procesie nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w dyskursie teoretycznym?* (P.1). Warto zwrócić uwagę, że analizy te zawarte są na stronach 29-128, a więc zajmują ponad jedną trzecią całej publikacji (cała książka liczy 343 strony, z czego *Spis treści, Podziękowania, Wykaz skrótów i symboli* z początku oraz *Bibliografia* zajmują łącznie 51 stron). Analiza literatury stanowi więc znaczną część publikacji. W mojej opinii brak uzasadnienia dla traktowania tej części monografii jako części mającej charakter badawczy.

Uwagę krytyczną budzi także jednostronność perspektywy, jaką w swych analizach literaturowych przyjęła Autorka. Skupia się ona bowiem niemal wyłącznie na biomedycznym modelu niepełnosprawności i odnosi jedynie do paradygmatu rehabilitacyjnego. Przyjmijmy, że jako terapeutce małych dzieci, Autorce bliskie jest przekonanie o wartościowości tego podejścia. Skoro jednak za cel stawia sobie „analizę i syntezę dotychczasowego stanu wiedzy opisanej w polskiej i zagranicznej literaturze przedmiotu” to dziwi fakt (niemal) całkowitego pominięcia społeczno-kulturowego modelu głuchoty i choćby zasygnalizowania istnienia innych, poza przyjętymi przez Autorkę, perspektyw widzenia problematyki dotyczącej osób niedosłyszących i g/Głuchych. Uważam to za dość poważny mankament części I recenzowanej pracy.

Część II monografii (*Dyskurs empiryczny – perspektywa badań własnych zrealizowanych podczas rehabilitacji domowej prowadzonej w ramach Programu Rehabilitacji Małych Dzieci z Wadą Słuchu „Dźwięki marzeń” w latach 2006-2017*) to wg słów Habilitantki prezentacja wyników badań własnych. W części tej Autorka raportuje wyniki badań, ale mam wątpliwości, na ile uprawnione jest, w tym przypadku, posługiwanie się – w odniesieniu do części prezentowanych danych - określeniem „badania własne”.

Analizy zawarte w tej części monografii odnoszą się do ogólnopolskiego programu rehabilitacji domowej „Dźwięki Marzeń”, realizowanego dzięki Fundacji Orange w latach 2006-2017. W skali całego kraju programem objętych było 3210 beneficjentów banków

aparatów słuchowych, 1298 dzieci korzystało z rehabilitacji domowej, działania adresowane były także do niemal równolicznej grupy ich rodziców. W realizację programu na przestrzeni wielu lat zaangażowanych było 573 rehabilitantów domowych i 34 koordynatorów wojewódzkich. Program był zatem ogromnym, ogólnopolskim przedsięwzięciem i wywarł znaczący, pozytywny wpływ na rozwój objętych nim małych dzieci z uszkodzeniem słuchu, wsparcie ich środowisk rodzinnych, ale i podniesienie poziomu kompetencji rehabilitantów, którzy byli zaangażowani w jego realizację, co przyniosło pozytywny efekt także poza działaniami podejmowanymi w ramach programu.

Wkład Katarzyny Ity Bieńkowskiej w realizację programu rehabilitacji domowej „Dźwięki Marzeń” jest niekwestionowany. Była – jak sama podaje we *Wstępie* monografii oraz w innej publikacji (tj. artykule pt. *Program rehabilitacji małych dzieci z wadą słuchu „Dźwięki Marzeń” w województwie podkarpackim* (2017) wykazanej w *Obszarze I* dorobku) - w latach 2006-2016 koordynatorką regionalną tego programu w województwie podkarpackim. Do Jej zadań należała kwalifikacja dzieci, ale i rehabilitantów realizujących program (Pani K.I. Bieńkowska sama także występowała w roli rehabilitantki w latach 2006-2011), dbanie o jakość prowadzonej terapii oraz kontakty z organizacją sponsorującą program, tj. Fundacją Orange. Działała także jako konsultant merytoryczny, odpowiedzialny za jakość i ewaluację działań terapeutycznych w odniesieniu do całości programu.

Z racji tej funkcji, mając dostęp do wyników działań rehabilitacyjnych prowadzonych przez wielu zaangażowanych w program „DzłM” terapeutów, oceniała (z pewnością wielokrotnie) przebieg realizacji i efekty tego programu. Czyniła to przygotowując, tak jak zapewne każdy inny wojewódzki koordynator, stosowne raporty.

Ponadto Pani Dr K. I. Bieńkowska jest także Autorką narzędzia, które – w skali ogólnopolskiej - było wykorzystywane do agregacji danych diagnostycznych i rediagnostycznych w ramach okresowej ewaluacji, prowadzonej przez każdego z terapeutów mowy i słuchu, zaangażowanych w program rehabilitacji domowej „DzłM”. Mam tu na myśli „Kartę Oceny Postępów Językowych Programu „60 kroków”.

Wracając do książki *Holistyczna koncepcja...* i w pełni doceniając wkład Pani Katarzyny Ity Bieńkowskiej dla programu rehabilitacji domowej „Dźwięki marzeń”, mam poczucie, że określanie tego programu oraz danych gromadzonych przez setki osób jako **badania własne** (Autorka używa tego określenia w monografii i *Autoreferacie* wielokrotnie) wydaje się zdecydowanie nadmiarowe. Informacja, którą podaje Autorka na s. 12 *Autoreferatu*, że badaniami własnymi objęła 3210 dzieci w wieku od 3 m-ca do 4 r. ż., ich rodziców, a także terapeutów i koordynatorów programu *Dźwięki Marzeń*, budzi pytanie w jakim zakresie można

uznać całokształt tych badań za badania własne Autorki. Jednocześnie w innym miejscu, tj. na s. 186 monografii czytamy natomiast, że do ostatecznych analiz, ujętych w omawianej monografii wykorzystano „zaledwie część wyników K60k (*Karty Oceny...*), wyselekcjonowanych na podstawie przyjętych kryteriów włączających (n=1750)”. Autorka odsyła czytelnika po bardziej szczegółowe informacje do rozdziału ósmego, ale mimo jego wnikliwej lektury trudno zidentyfikować jakie „kryteria włączające” zostały wzięte pod uwagę. Z kolei z przypisu dolnego na stronie 187 dowiadujemy się, że e-maile z linkiem do ankiety dotyczącej subiektywnej oceny wsparcia otrzymywanego w ramach programu „Dźwięki Marzeń” zostały w 2017 roku rozesłane na 850 adresów mailowych rodziców i terapeutów, przy czym - biorąc pod uwagę fakt, że wiele z tych adresów okazało się nieaktualnych - zwrotnie uzyskano 295 odpowiedzi. W mojej opinii to realna grupa badawcza, eksplorowana w ramach badań własnych.

Autorka podaje, że prezentowane w książce badania własne miały charakter longitudinalny i realizowane były w latach 2006-2017. Zaskakujący przy tym jest fakt, że podając uzasadnienie podjęcia tych badań, Autorka wskazuje „niedostatek badań nad uwarunkowaniami procesu nabywania mowy przez dzieci z US do czwartego roku życia” (s. 132) odwołując się do pracy Percy-Smith i in. z 2018 roku; czy należy zatem rozumieć, że uzasadnienie podjęcia badań pojawiło się później niż trwała ich realizacja?

W efekcie prezentowanych analiz Autorka identyfikuje czynniki determinujące skuteczność postępowania w procesie nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w świetle teorii bioekologicznego rozwoju człowieka. Chociaż w mojej opinii ustalenia Autorki nie mają szczególnie odkrywczego charakteru to z pewnością należy je uznać za prawidłowe i docenić ich wymiar systematyzujący wiedzę.

Trzecia część publikacji (*Dyskurs praktyczno-wdrożeniowy – perspektywa autorskiej, holistycznej koncepcji wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchem w mikrosystemie rodzinnym*) jest opartą na kwerendzie literatury (zawartej w cz. I) oraz analizach danych gromadzonych przez Fundację Orange i częściowo badaniach własnych Autorki (zawartych w cz. II) autorską propozycją, którą Habilitantka określa jako „holistyczną koncepcję wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu” (s. 18 *Autoreferatu*). Model ten, nazwany zresztą „Podróżą do Mowy”, akcentuje konieczność pedagogizacji wszystkich osób, które znajdują się w bliższych i dalszych podsystemach powiązanych z dzieckiem niesłyszącym, w tym zwłaszcza rodziców tychże dzieci. Autorka zwraca także uwagę na specyficzną rolę terapeutów (surdologopedów, surdopedagogów), którzy powinni być przygotowani do pełnienia funkcji mentorów. Część III zawiera także

rekomendacje/wskazówki dla rodziców, które mogą być dla nich swoistym, praktycznym przewodnikiem. Zdaniem Autorki takie holistyczne podejście pozwoli na przygotowanie dzieci z niepełnosprawnością słuchową do włączenia społecznego i umożliwi im w przyszłości równoprawne funkcjonowanie w dynamicznie zmieniającym się świecie. Istotnie – część ta jest wartościowa, bo ujmuje zagadnienia wspierania rozwoju dziecka (i jego rodziny) w sposób systemowy.

Podsumowując – uważam, że próba nadania monografii pt. *Holistyczna koncepcja ...* totalnego charakteru badawczego (mam tu na myśli część I publikacji, jak i wybrane obszary z części II) nie była dobrą decyzją. Można bowiem odnieść wrażenie, że Autorka, dysponując klasyczną częścią teoretyczną i różnymi danymi empirycznymi, nie zawsze kwalifikującymi się jako badania własne, starała się niejako dopasować do nich założenia metodologiczne, co *de facto* – w mojej opinii – nie służy tej publikacji. Z drugiej strony metodologiczne założenia ujawniane w różnych częściach pracy mogą być uznane za swego rodzaju ...kreatywny majstersztyk metodologiczny. Pytanie brzmi jednak: czy tego typu zabieg jest w pracy naukowej pożądany?

Konkluzja cząstkowa: niezależnie od uwag krytycznych oceniam, że monografia pt. *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym - „Podróż do Mowy”* jest wartościowa w takim wymiarze, który sama Autorka ujmuje we wstępie (s. 17) jako „**podsumowanie naukowych rozważań** (podkr. TC) na temat możliwości wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym”. Jako teoretyczne rozważania oraz analizy odnoszące się w zasadniczej mierze do statystyk ogólnopolskiego programu „Dźwięki marzeń” i oparte na własnym bogatym doświadczeniu, a zwłaszcza jako autorska propozycja organizacji systemu wspierania rozwoju dziecka i rodziny publikacja ta może być uznana za mającą znaczący wpływ dla rozwoju dyscypliny.

Ad. kryterium 3. Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni czy instytucji naukowej, w tym aktywność zagraniczna

Charakteryzując aktywność naukową dr Katarzyny Ity Bieńkowskiej, będę brała pod uwagę tylko działania podejmowane przez Habilitantkę po uzyskaniu w 2007 roku stopnia doktora.

Pani dr Katarzyna Ita Bieńkowska od momentu uzyskania stopnia naukowego doktora jest autorką lub współautorką łącznie 68 publikacji, tj:

- 3 monografii naukowych, w tym 2 współautorskich,

- 25 rozdziałów w recenzowanych pracach zbiorowych, w tym 2 w języku angielskim,
  - 32 artykułów, w tym 30 opublikowanych w czasopiśmie punktowanym z listy ministerialnej z dnia 21 grudnia 2021 roku,
  - 4 artykułów sprawozdawczych z konferencji,
  - 4 książek metodycznych czy popularyzujących wiedzę, w tym 2 współautorskich;
- Ponadto dr K.I. Bieńkowska jest współredaktorką 5 monografii wieloautorskich, w tym 1 w języku angielskim oraz redaktorką opracowań metodycznych, w tym w językach obcych.

Dorobek Habilitantki bez wątpienia uznać należy za bogaty ilościowo, a jego analiza pozwala na stwierdzenie, że jest on także satysfakcjonujący jakościowo. Dorobek ten jest zróżnicowany tematycznie, chociaż oscyluje wokół zagadnień diagnozy i terapii osób z uszkodzeniem słuchu. Autorka wyodrębnia w nim 4 obszary tematyczne, tj.:

- Obszar I dotyczy rozwoju mowy dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- Obszar II odnosi się do uwarunkowań nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- Obszar III poświęcony jest wsparciu społecznemu dzieci z uszkodzeniem słuchu i ich rodzin;
- W ostatnim – IV obszarze Autorka podejmuje problematykę uszkodzenia słuchu u osób w wieku senioralnym.

Habilitantka przedkłada do oceny (oprócz omówionej wyżej monografii pt. *Holistyczna koncepcja...*) 20 wybranych publikacji, w tym 3 książki, 15 artykułów z czasopism oraz 2 rozdziały z recenzowanych monografii wieloautorskich. Warto w tym miejscu zauważyć, że dokumentacja została przygotowana w sposób logiczny i uporządkowany.

Znaczna część tych publikacji ma wymiar badawczy, ale są wśród nich i takie, które mają charakter teoretyczny. Niezależnie od typu publikacji, Autorka odnosi się zwykle do obszernego przeglądu literatury, dbając, by były to odniesienia możliwie aktualne, wielokrotnie sięga przy tym do literatury anglojęzycznej. Tylko 7 z 20 branych pod uwagę pozycji stanowią publikacje autorskie K. I. Bieńkowskiej; 13 pozostałych powstało we współautorstwie, przy czym każdorazowo Habilitantka przedkłada stosowne oświadczenia własne i współautorów o wkładzie pracy.

W mojej ocenie szczególnie interesujący, bo dość znacznie różniący się od tego, który podjęty został w monografii „*Holistyczna koncepcja...*” jest obszar IV. Poszukiwania naukowe w tym obszarze dotyczą problematyki uszkodzenia słuchu u seniorów. Habilitantka – jako

pomysłodawczyni i kierownik zespołu badawczego Senior 60 + Hild (Hearing Impairment Language Disorders) działającego w ramach APS agreguje dane dotyczące częstości występowania uszkodzenia słuchu wśród osób powyżej 60 roku życia, a także na temat możliwości zaopatrzenia seniorów w urządzenia wspomagające słyszenie oraz dostępności systemu rehabilitacji dla tej grupy osób. Celem praktycznym ma być stworzenie algorytmu postępowania rehabilitacyjnego, w tym treningu słuchowego dla osób tracących słuch. Rehabilitacja seniorów, ale przede wszystkim profilaktyka wpływa na dobrostan i jakość życia osób starszych. Jest to więc obszar o doniosłym znaczeniu społecznym, zwłaszcza w kontekście faktu starzenia się społeczeństwa.

Poza aktywnością publikacyjną, która została przedstawiona wcześniej, odniosę się kolejno do takich aspektów, jak:

- wygłaszanie referatów na konferencjach naukowych za granicą: wykazano 9 wystąpień,
- wykłady za granicą: 7,
- wystąpienia na międzynarodowych i krajowych konferencjach w Polsce: 43,
- udział w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych: 22,
- członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych: 5, w tym: w Polskim Towarzystwie Logopedycznym, w Stowarzyszeniu Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Wadą Słuchu, w sekcji logopedycznej Towarzystwa Kultury Języka, w CIICA (Cochlear Implant International Community od Action) oraz w Słowackim Stowarzyszeniu Logopedów Klinicznych,
- staże naukowe, badawcze i dydaktyczne w Polsce i za granicą: 7 (na Wydziale Matematyki i Statystyki w fińskim Uniwersytecie Jyväskylä, w Centrum Logopedycznym Instytutu Polonistyki Stosowanej UW, w Katedrze Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego, w Zakładzie Specjalnej Edukacji Fizycznej AWF w Katowicach, w Centrum Implantologii przy Szpitalu Uniwersyteckim w Lozannie, w szkołach polskich w Chicago oraz w Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego),
- zaangażowanie w działalność komitetów redakcyjnych i rad naukowych czasopism: 2 (jako okresowy sekretarz czasopisma *Audiofonologia*),
- recenzowanie prac: 9,
- uczestnictwo w programach europejskich lub innych o charakterze międzynarodowym: 5; w ramach tych programów Habilitantka współpracowała – w różnym wymiarze

z przedstawicielami instytucji europejskich (w tym z Portugalii, Szwajcarii, Słowacji), ale i amerykańskich.

Na zróżnicowanym gruncie – tak uniwersyteckim, jak i w ramach angażowania się w działalność III sektora i in., Habilitantka współpracowała z licznymi osobami i instytucjami spoza swojej Uczelni, w tym spoza swojej dyscypliny. Warto nadmienić, że w 2011 roku Minister Zdrowia powierzył Pani dr Katarzynie Icie Bieńkowskiej obowiązki specjalisty w zakresie surdologopedii.

Chociaż działalność organizacyjna, dydaktyczna, na rzecz środowiska oraz związana z popularyzacją nauki nie jest kryterialnie brana pod uwagę w postępowaniu o nadanie stopnia dra habilitowanego to warto nadmienić, że i w tych obszarach aktywność Habilitantki jest imponująca.

Konkluzja częściowa: uważam, że aktywność naukowa, w tym dorobek publikacyjny i podejmowana przez Habilitantkę współpraca z przedstawicielami innych (poza uczelnią macierzystą, tj. APS) instytucji naukowych, w tym zagranicznych jest bardzo wysoka.

Konkluzja końcowa

W mojej ocenie, monografia wskazywana jako podstawowe osiągnięcie naukowe, mimo pewnych uchybień metodologicznych, stanowi wartościowe, oparte na interdyscyplinarnej wiedzy i ugruntowane w praktyce terapeutycznej Autorki, źródło naukowe na temat tego, jak wspierać dziecko z uszkodzeniem słuchu i jego środowisko rodzinne. Monografia ta ma znaczenie dla praktyki, ale i dla teorii pedagogiki i wnosi do niej istotny wkład. Tym samym kryterium 2. należy uznać za spełnione.

Biorąc pod uwagę opinie częściowe dotyczące aktywności naukowej, w tym skalę i jakość wypracowanego dorobku, także na gruncie międzynarodowym stawiam ocenę jednoznacznie pozytywną. Niniejszym spełnione zostaje kryterium 3.

Uznaję, że całość ocenianego dorobku spełnia w wysokim stopniu wymagania określone w art. 219 ust. 1, 2. i 3. Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.

W związku z powyższym wnioskuję o nadanie Pani dr Katarzynie Icie Bieńkowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie pedagogika.

Kraków, dn. 19.01.2024 r.

Tamara Cierpiałowska

